

VAI LATVIJAS KLP PLĀNS ATBILST ES ZAĻĀ KURSA MĒRĶIEM UN LATVIJAS LAUKSAIMNIEKU INTERESĒM?

JURIS JĀTNIĒKS,

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs:

– Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, kam būtu vispusīgi jāvērtē izstrādātā plāna ietekme uz vidi un objektīvi jāinformē sabiedrība, ir nepilnīgs un vispārīgs, jo izvairās no detālas analīzes, bet zīmīgi citē zemkopības ministra partijas biedru Robertu Zīli, ka Zaļais kurss esot *pārāk zaļš*, tā netieši norādot, ka Latvijai nevajadzētu tik ļoti aizrauties ar ES zaļo politiku un stratēģiju ieviešanu. Atbilstoši tam arī pats ietekmes novērtējums faktiski piesedz plāna būtību, kur sabiedrības finansējums (galvenokārt ES subsīdiju nauda) Latvijā ir saplānota tā, lai neīstenotu gaidīto pavērsienu uz bioloģisku, ilgtspējīgu lauksaimniecību un ieguvēji būtu (tāpat kā līdz šim) galvenokārt konvencionālie lauksaimnieki, nevis mazās, vidējās un bioloģiskās saimniecības, kas varē-



tu nodrošināt mūs ar veselīgāku pārtiku, lauku apdzīvotību un labāku sabiedrības veselību. Nav izvērtēti KLP Stratēģiskā plāna mērķi (piemēram, ūdens aizsardzība plāna mērķos vispār nav pieminēta, lai gan Baltijas jūrai un arī iekšējiem ūdeņiem tas ir vitāli svarīgi), nav

vērtēta plāna ietekme uz klimata pārmaiņām, izmantojot izmērāmus rādītājus, bet bez tādiem ikviens plānošanas dokuments ir faktiski mazlietojams. Jāapzinās, ka Eiropas Savienības noteiktais mērķis KLP nākamā perioda subsīdijām (Latvijai – 3,4 miljardi eiro) ir ilgtspējīga lauksaimniecība, kas spēj sabalansēt ekonomisko izaugsmi, labu dzīvi laukos, kvalitatīvas pārtikas pieejamību un vides aizsardzību. Šis novērtējums lielā mērā ir formāls dokuments, kas nesniedz objektīvu vērtējumu par KLP Stratēģiskā plāna patieso ietekmi uz vidi un sabiedrību.

GUSTAVS NORKĀRKLIS,

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas vadītājs:

– Pastāvīgi esot klāt KLP Stratēģiskā plāna tapšanas procesā, varu novērtēt, ka ZM attiecībā uz bioloģisko lauksaimniecību paveikusi pašu minimumu – bez attīstības vīzijas vai prioritātes piešķiršanas nozarei, uz ko aicina Eiropas Komisija (EK). Vides nauda faktiski novirzīta industriālo saimniecību izaugsmei, atņemot iespēju bioloģiskajām saimniecībām veiksmīgi attīstīties. Spilgts Stratēģiskā plāna necaurspīdīgā tapšanas



procesa piemērs ir vienā no pēdējām sanāksmēm vēl par sešiem miljoniem eiro pēkšņi samazinātais atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai – bez jebkāda pamatojuma. Tas kārtējo reizi parāda, ka Zemkopības ministrijai nav intereses attīstīt bioloģisko lauksaimniecību Latvijā. Tai nav arī plāna, ko

iesākt ar šo nozari, tāpēc drīzāk tiek meklēti iegansti, lai bremsētu tās attīstību. Skumji, ka nozares ministrija izliekas neredzam to, ka bioloģiskā lauksaimniecība varētu dot ieguldījumu EK izvirzīto zaļo mērķu sasniegšanā. Atšķirībā no citām valstīm Eiropā Latvijai faktiski nav nekādu ambī-

Zemkopības ministrija (ZM) sagatavojusi Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) Stratēģiskā plāna projektu 2023.–2027. gadam. Līdz aizvadītā gada beigām plāns bija jāiesniedz Eiropas Komisijai. ZM pārstāvji *lielās aizņemtības* dēļ līdz žurnāla sūtīšanai uz tipogrāfiju komentāru par iepriekš nosauktā plāna projekta atbilstību ES Zaļā kursa un Latvijas lauksaimnieku interesēm sniegt nevarēja. Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju pārstāvjiem vaicājām, cik atbilstošs ES Zaļā kursa un Latvijas saimnieku darbības mērķiem ir ZM sagatavotais KLP Stratēģiskā plāna projekts 2023.–2027. gadam.

RITA BARTUŠEVICA,

Latvijas Biškopības biedrības izpilddirektore:

– Eiropas mērogā biškopība ir atzīta par prioritāru nozari, jo apputeksnētāju skaits Eiropā samazinās, medus bites un citi apputeksnētāji cieš no pesticīdiem, taču Latvija tajā pašā laikā samazina atbalstu biškopjiem. Biškopji lūdz atbalstu saglabāt vismaz tādā pašā apjomā, kā tas bija plānots iepriekšējā perioda sākumā.

ciju šajā jomā. Vienīgā pozitīvā iezīme ir uzlabojumi investīciju sadaļā. Sagatavotais plāns ne tikai kavēs iespējas saimniekot bioloģiski, bet apdraudēs arī mazo saimniecību pastāvēšanu. Mazajiem un vidējiem lauksaimniekiem vairāki pasākumi nebūs pieejami, jo nevarēs atļauties izmantot tādas dārgās tehnoloģijas kā precīzā lauksaimniecība, tiešā sēja.

Ir izdarīts minimums – lai izlistu caur EK adatas aci, nevis domājot par dabas daudzveidību, vides stāvokli, sociālo dimensiju, sabiedrības veselību. Stratēģiskais plāns tapis, nevis tiecoties uz nozares zaļo transformāciju, bet pielāgots industriālo lauksaimnieku lobija interesēm un līdz šim piekoptās prakses vajadzībām.